

kinderen is rheuma de oorzaak; de overige 10 pCt. zijn het gevolg van roodvonk, diphtherie, kinkhoest, mazelen, enz.. Uit weer andere cijfers blijkt, dat rheuma in de jeugd aansprakelijk is voor $\frac{1}{24}$ van alle sterfgevallen. PUGH wijst op de noodzakelijkheid van langdurige bedrust bij de behandeling van de hartafwijkingen en van het verhoogen van het weerstandsvermogen om verdere aanvallen te voorkomen. Meer ziekenhuisruimte, waar de kinderen langer dan thans het geval is, kunnen blijven, is dan ook een eerste vereischte.

E. SLUITER.

INGEZONDEN.

HET ONTRATTEN DOOR BLAUWZUURGAS VOLGENS DE „TONMETHODE”.

Aan den geneeskundigen Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.

In uw jaarverslag over 1924 zegt gij, zie *Verlagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid* no. 11 van 1925, bldz. 963, aan het slot van de voorlaatste alinea het volgende: „Een methode, waaraan, vooral bij scheepsontrattingen, veel grootere gevaren verbonden zijn, dan aan het gebruik van cyclon A of B”. Sprekende over cyaneeren bedoelt gij hier met „een methode” de z.g. tonmethode, waarbij blauwzuurgas ontwikkeld wordt, door cyaanzouten met verdund zwavelzuur in een ton te vermengen. Uw korte uitspraak stelt tweeërlei vast; in de eerste plaats, dat aan de tonmethode niet maar zoo'n beetje grooter gevaar verbonden is, maar zelfs *veel* grooter gevaar; ten tweede, dat dit grooter gevaar niet beperkt is tot scheepsontrattingen, waar het „vooral” dreigt, maar ook aanwezig moet zijn bij andere cyaneeringen door de tonmethode.

Uw ambtelijke uitspraak houdt een stelling in, die geen — onmiddellijke — waarheid bevat, welke geen nader bewijs behoeft. Ik hoop dan ook, dat gij alsnog, eenigszins in detail, de motiveering zult willen geven, waarop u w meening berust.

De tonmethode begint eenige navolging te vinden, vrijwel zonder aanprijzende propaganda; waarbij ik echter dankbaar kan vaststellen, dat kritiek-boven-de-noot ingezet en buiten-de-maat geuit haar veeleer goed dan kwaad blijkt gedaan te hebben; ter afsnijding van alle misverstand moge ik zeggen, dat ik hierbij aan uw uitspraak niet denk en redelijkerwijze ook niet zou kunnen denken.

Is de tonmethode inderdaad te ontraden, omdat zij veel gevaarlijker is dan andere, welnu dan moeten reflekteerenden en aanhangers vollediger en duidelijker door u gewaarschuwd worden, dan in een jaarverslag mogelijk was. Naar mijn opvatting is uwe uitspraak niet juist; maar zoolang uw gegevens niet bekend zijn, kan ik moeilijk er tegen opkomen; want het betreft hier grootendeels een uiteenzetting van details. Ik zie dus uw gemotiveerde waarschuwing, gegrond op een vergelijkende beoordeeling der ton- en cyclon-methode tegemoet en ik hoop daarop te kunnen antwoorden.

's-Gravenhage,
20 Februari 1926.

G. W. BOLAND,
Directeur G.G.D. den Haag.